

Vznik hnutia Inteligentný dizajn (Intelligent Design) - ID

Charles Darwin v roku 1859 vydal knihu "O pôvode druhov". Jemu a mnohým iným sa zdalo, že budúcnosť jednoznačne potvrdí to, že všetko živé na tomto svete vzniklo pôsobením prírodného evolučného procesu.

V roku 1953 došlo k objavu: V jadrách buniek živých organizmov bol objavený genetický kód uložený v štruktúre makromolekuly DNA (kyseliny deoxyribonukleovej). Diskusia o darwinovom učení sa dostala do polohy skúmania pôvodu života na úrovni molekúl. Po rozlúštení genetického kódu v 60-tich rokoch začalo byť čím ďalej, tým viac zrejmé, že kde je kód (informácia), tam je aj inteligencia.

Okolo roku 1985 vyšli dve dôležité publikácie: "Evolution - A Theory in Crisis" (Evolúcia - teória v kríze) od austrálskeho molekulárneho biológa Michaela Dentona. Denton v tejto knihe podrobil darvinizmus tvrdej kritike so záverom, že sa jedná o "mýtus 20. storočia".

Ďalšou publikáciou bola kniha "The Mystery of Life`s Origin" (Tajomstvo vzniku života) od trojice amerických autorov pod vedením chemika Charlesa Thaxona. V tejto knihe hlavná pozornosť bola venovaná predstave vzniku života tzv. chemickou evolúciou, ktorá podľa evolučných predstáv predchádzala biologickej evolúcii. Okrem iného v tejto knihe bola po prvýkrát rozvinutá myšlienka "inteligentného plánu (projektu)".

Ďalším kľúčovým titulom, ktorým bol dovŕšený prelom v názoroch na Darwinovo evolučné učenie, bola kniha biochemika Michaela Beheho "Darwinova čierna skrinka", v ktorej Behe na základe rozpoznania zložitých biochemických štruktúr a mechanizmov uvádza ich nemožnosť spontánneho vzniku cestami prírodného výberu, mutácií, náhody a dlhých časových období - teda tak, ako to predpokladal Darwin. Behe v tejto knihe pre zložité molekulárne systémy zaviedol pojem "nezjednodušiteľná zložitosť".

Tak vzniklo v 90-tich rokoch tzv. hnutie inteligentného plánu (projektu, dizajnu) - anglicky "intelligent design" (ID), voľné združenie vedcov, ktorí odmietli darvinizmus a namiesto neho prijali postoj, že pozorovanú zložitosť všetkého živého sveta nie je možné vysvetliť samovoľnými prírodnými procesmi (Darwinovým učením), ale že je výsledkom riadených procesov, ktoré majú povahu inteligentného projektu. Podstatným momentom pritom je, že tento záver nevyplýval z filozofických alebo náboženských úvah, ale bol výsledkom čiste sekulárnej vedeckej analýzy experimentálne pozorovaných javov.

(z vyjadrenia amerického biológa a geofyzika Stephena C. Meyera)

Predstava inteligentného projektu je založená na vedeckých dôkazoch - na objave miniatúrnych bunčných strojov, na objave zložitých obvodov v bunkách, na objave kódu a informácie v molekulách DNA a RNA a tiež na objave systéme odovzdávania informácie v bunke. Myšlienka "designu (projektu)" je založená na týchto objavoch a tiež na vedomostiach - založených na našej skúsenosti, čo je k vytvoreniu takýchto systémov treba a tým je to, že len inteligencia môže vytvárať takéto zložité jednotky (mechanizmy). Kľúčovou myšlienkou pritom je, a experimentálne fakty to potvrdzujú, že vznik života nebol neriadeným procesom. Teória ID poskytuje oporu pre predstavu, že za vznik života je zodpovedný "Dizajnér" či "Stvoriteľ", ale nedokazuje, že ide o Boha Biblie.

Medzi kreacionizmom a ID sú dva kľúčové rozdiely:

Prvým z nich je východzí bod. Pre ID sú to vedecké dôkazy spomenuté hore. ID sa snaží pozorované zložité štruktúry nejakým spôsobom vysvetliť poukazovaním na pravidlo o príčiny a následku. Ďalej z toho, že zo skúsenosti vieme, že len inteligentný činiteľ môže vytvoriť informáciu. Pretože v bunke nachádzame informáciu, poukazuje to na to, že tu hrá svoju rolu inteligencia.

Kreacionisti zakladajú svoje myšlienky na svojej interpretácii prvých kapitol Biblie a snažia sa

spojiť vedecké poznanie s touto interpretáciou Biblie. Nevychádzajú teda z vedeckých dôkazov, ale z výkladu Biblie.

Druhý kľúčový rozdiel. Kreacionisti sa snažia vysvetliť aké boli "ony" dni pri stvorení a nájsť pre svoje myšlienky vedecké dôkazy. ID sa interpretáciou Biblie nezaobrá, zaujíma ho "nezjednodušiteľná zložitosť" v bunkách. Ide o dedukciu založenú na faktoch z biológie. Zástancovia týchto dvoch prúdov robia teda tieto dve odlišné veci. Nehovorím pritom, že jeden z nich je viac legitímny než druhý. Jednoducho ide o rozdielny intelektuálny prístup.

Myšlienka inteligentného projektu rozhodne hovorí v prospech názoru, ktorí zastávajú teisti. V prospech teistického názoru hovoria aj ďalšie objavy, napr. objav "presného (jemného) vyladenia vesmíru". Myslím si, že toto je skvelá doba pre to, aby sme boli ľuďmi viery, pretože je dostatok dôkazov, ktoré podporujú základnú vieru v Stvoriteľa.

Spracované podľa Života víry č. 12, 2005.

Späť [na začiatok článku](#) .

Späť [na zoznam článkov](#) .

Vytvorené: 24. september 2010.

Upravené: 15. marec 2013.